

Професійний стандарт

**МАЙСТЕР З КОМПЛЕКСНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ
БДЖІЛЬНИЦТВА**

*(дата внесення до Реєстру
кваліфікацій)*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розробником Міністерство аграрної політики та
продовольства України

(найменування розробника, рішення (може оформлюватися протоколом), наказ, розпорядження, яким затверджено професійний стандарт)

Професійний стандарт розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 4² Кодексу законів про працю України на підставі:

– висновку суб'єкта перевірки (СПО роботодавців/ Національного агентства кваліфікацій) від _____ про дотримання під час підготовки проекту професійного стандарту вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373

– висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні від _____ щодо погодження проекту професійного стандарту (у разі коли розробниками не є галузеві ради з питань розроблення професійних стандартів)

I. Назва професійного стандарту

Майстер з комплексного обслуговування об'єктів бджільництва

II. Загальні відомості про професійний стандарт

1. Мета діяльності за професією

Виконує комплекс робіт по догляду за бджолиними сім'ями, Формує нові бджолині сім'ї, пакети бджіл для пересилання. Проводить селекційно-племінну роботу з поліпшення племінних якостей бджіл, бонітування бджолиних сімей для подальшого їх використання в селекційному процесі, кочівлю, відбір та відкачування меду, заготівлю і переробку продуктів бджільництва.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»

Секція А	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	Розділ 01	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	Група 01.6	Допоміжна діяльність у сільському господарстві та після урожайна діяльність	Клас 01.62	Допоміжна діяльність у тваринництві
				Група 01.4	Тваринництво	Клас 01.49	Розведення інших тварин

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Майстер з комплексного обслуговування об'єктів бджільництва 6123

4. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Майстер з комплексного обслуговування об'єктів бджільництва

II рівня професійної кваліфікації (5 кваліфікаційний розряд) 4 рівень НРК.

5. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

- сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної або часткової професійної кваліфікації;

- сертифікат про визнання професійної або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах);

- диплом кваліфікованого робітника за професією «Майстер з комплексного обслуговування об'єктів бджільництва» з додатком до диплома кваліфікованого робітника;

- свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією Майстер з комплексного обслуговування об'єктів бджільництва з додатком до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації;

III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності
Майстер з комплексного обслуговування об'єктів бджільництва II рівня професійної кваліфікації (5 кваліфікаційний розряд)	наявна робітнича професія, стаж роботи за технологічно суміжною професією 4-го розряду – не менше 1 року.	Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації.

2. Професійний розвиток

1) без присвоєння наступної професійної кваліфікації

а) підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства не рідше ніж одного разу на п'ять років з метою:

- підтримання наявної професійної кваліфікації в межах професії;

- набуття компетентностей для виконання робіт з новими обладнанням, виробами, матеріалами, засобами механізації й автоматизації, у межах оновлених технологічних процесів, з дотриманням правил, нормативно-правових актів і вимог безпечної експлуатації обладнання та умов організації праці;

б) у разі виконання функцій з керівництва бригадою – підвищення кваліфікації з питань управління виробничими групами.

IV. Аббревіатури, скорочення

ЗІЗ	Засоби індивідуального захисту
ПОР	План організації робіт
ПВР	Проект виконання робіт
ТДВ	Тривалодіючий відступ
Інструкція 1	Інструкція з охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту

V. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
МТР-1 Загальне обслуговування об'єктів бджільництва	A1. Здатність здійснювати приймання і здавання виконаних робіт	A1.1. Встановлений порядок приймання і здавання виконаних робіт	A1.1. Застосовувати порядок приймання і здавання виконаних робіт. Оцінювати результати роботи, що приймається економічними, технічними та спеціальними методами	A1.1. Чітко доносити інформацію керівництву про виконані роботи та про особливі умови виконання робіт	A1.1. Результати виконаної роботи
	A2. Здатність організувати й обслуговувати об'єкти бджільництва	A2.1. Основні вимоги до пасічних приміщень. Вимоги до вуликів, реманенту, що застосовують під час догляду за бджолами, для відкачування меду та переробки воскової сировини; правила користування інструментом; техніку виставляння вуликів із зимівника та встановлення їх у зимівник; користування інструментом; механізацію та автоматизацію робіт на об'єкті бджільництва, у тому числі, кочові павільйони та платформи	A2.1. Контролювати стан об'єктів з бджільництва у залежності від сезону та доглядати за бджолиними сім'ями при різних способах зимівлі; вживати заходи щодо підготовки об'єкту бджільництва до роботи відповідно до сезону	A2.1. Чітко надавати робітникам інструкції та звіти керівництву за окремими етапами організації та обслуговування об'єкту бджільництва	A2.1. Своєчасне складання заявок щодо матеріально-технічного забезпечення об'єкту бджільництва
	A3. Здатність вести контроль щодо експлуатації устаткування та інвентарю	A3.1. Технологічний процес, будову, безпечні прийоми роботи і аварійну зупинку автоматичних машин і обладнання; технологічне оснащення стаціонарних об'єктів з бджільництва; технічну характеристику пристроїв та механізмів для роботи в умовах промислової технології; класифікацію технологічного обладнання за призначенням	A3.1. Здійснювати контроль за обліком роботи та веденням паспортів і технічної документації на машини, механізми та обладнання. Вести облік виконання ремонту обладнання	A3.1. Подавати заявки службі постачання на придбання для господарських потреб матеріалів, інвентарю та інших матеріально-технічних засобів	A3.1. Належний технічний стан устаткування та інвентарю

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
	A4. Здатність вживати профілактичні заходи щодо боротьби із шкідниками, хворобами, збудниками хвороби бджіл	A4.1. Заходи щодо боротьби із хворобами бджіл; інструменти, прилади і апарати для проведення різних видів оброблення бджолиних сімей; порядок організації і проведення масових ветеринарних обробок бджолиних сімей	A4.1. Користуватися інструментами, приладами і апаратами для проведення аерозольного оброблення бджолиних сімей	A4.1. Чітко доносити керівництву інформацію про строки та результати аерозольного оброблення бджолиних сімей	A4.1. Своєчасно вживати профілактичні заходи щодо боротьби зі шкідниками бджіл
	A5. Здатність виявляти хворі бджолині сім'ї	A5.1. Хвороби бджолиного розплоду та дорослих бджіл; правила ведення ветеринарної документації	A5.1. Виявляти хвороби бджолиного розплоду та дорослих бджіл; вести ветеринарну документацію	A5.1. Чітко й своєчасно сповіщати керівництво й зацікавлених осіб про виявлення хвороби бджолиного розплоду та дорослих бджіл	A5.1. Підготовка та відправка на дослідження бджіл і зразки розплоду
Предмети та знаряддя праці: автоматизована лінія із розпечатування і відкачування медових стільників					

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
МТР-2 Проведення селекційно-племінних робіт	В1. Здатність проводити бонітування бджолиних сімей для подальшого їх використання в селекційному процесі	В1.1. Основи племінної справи; основи ветеринарно-санітарних правил і ветеринарного законодавства; вимоги до племінних якостей бджолиних сімей	В1.1. Застосовувати обладнання та інструмент при проведенні бонітування для подальшого їх використання в селекційному процесі	В1.1. Чітко доносити керівництву інформацію щодо ходу проведення бонітування	В1.1. Своєчасне складання та подання звітів за результатами бонітування
	В2. Здатність проводити роботу з поліпшення племінних і продуктивних якостей бджіл	В2.1. Умови розвитку та кормовий режим маточних личинок; ознаки плідних та неплідних маток; способи та техніку виведення бджолиних маток; правила підсаджування маток та маточників у сім'ї; техніку формування нуклеусів; пакетне бджільництво; анатомію, фізіологію, годівлю та розведення бджіл	В2.1. Доглядати за бджолиними сім'ями бджолами на матковивідних, племінних та запилювально-медових фермах, пасіках та при різних способах зимівлі. Організувати збереження стільників у стільникосховищах. Виводити та замінювати маток. Готувати сім'ї-виховательки. Виконувати селекційну роботу. Формувати нуклеуси	В2.1. Чітко доповідати керівництву про виконання планів та завдань з селекційно-племінної роботи	В2.1. Поліпшення продуктивних якостей бджіл
Предмети та знаряддя праці: трубка Флобер, матковловлювач, маркер для мітки бджолиних маток, клітка маткова, пристрій для вилову маток, ковпачок для підсадки маток, шпатель для перенесення личинок, нуклеус, форма для виготовлення воскових мисочок, ящик для бджолопакетів, роївня. куртка бджоляра, сітка бджоляра					

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
МТР-3 Переробка продукції бджільництва	С1. Здатність проводити медозбір та привчати бджіл до запилення культур.	С1.1. Законодавство з охорони навколишнього природного середовища; типи медозборів; особливості використання бджіл для запилення різних сільсько-господарських культур; вплив природних умов і агротехніки на нектаропродуктивність рослин. порядок перевезення бджіл на медозбір; стандарти та реалізаційні ціни на продукцію бджільництва; маточного молочка, бджолиної отрути, квіткового пилку та прополісу	С1.1. Використовувати бджіл на медозборі та запиленні сільськогосподарських культур. Привчати бджіл до запилюваних культур. Організувати перевезення бджіл на медозбір	С1.1. Чітко доповідати керівництву про хід медозбору та його результати. Подавати керівництву пропозиції по удосконаленню організації й проведення медозбору	С1.1. Забезпечити належні показники продуктивності медозбору. Запобігати отруєнню бджіл отрутохімікатами
	С2. Здатність організувати та проводити відкачування меду та переробку воскосировини на об'єктах бджільництва	С2.1. Автоматичне, напівавтоматичне, машинне та ручне обладнання для виробництва, первинної обробки та переробки продукції бджільництва. Порядок роботи на обладнанні із розпечатування та відкачування медових стільників. Методи визначення медового запасу та складання медового балансу	С2.1. Вести процеси розпечатування та відкачування медових стільників та переробки воскосировини	С2.1. Чітко доповідати керівництву про хід виконання роботи з відкачування меду та переробку воскосировини	С2.1. Визначення медового запасу місцевості та складання медового балансу об'єктів з бджільництва. Ведення обліку продукції
Предмети та знаряддя праці: вулик, поїлка для бджіл, годівниця, пилкозбірник, воскотопка парова, прополісо-збірник, трутневловлювач, медогонка, скреп ремінний, подушка на вулик, пастка для ос, тент на вулик, рамка Рута, намет для відкачки меду, совоклопатка, ніж пасічний, фільтр для меду, каток голчастий для розпечатування стільників, декристалізатор меду, вилка з прямими (вигнутими) голками, фільтр-воронка, стіл для розпечатки стільників, стамеска пасічна, димар, рамконос-роївня, захват для рамок, щітка пасічна, відро для меду, куботейнер, відстійник					

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
МТР-4 Фасування, пакування та зберігання продуктів бджільництва	D1. Здатність проводити процес фасування та пакування готової продукції і виробів	D1.1. Способи пакування та фасування меду, воскової сировини згідно технологічних вимог; технології виробництва продуктів бджільництва на промислових пасіках	D1.1. Виконувати операції фасування, пакування продуктів бджільництва на фасувально-пакувальних машинах, напівавтоматах, автоматах та в ручному режимі	D1.1. Подавати службі постачання заявку щодо отримання тари й упаковки	D1.1. Наявність на робочому місці запасу тари й упаковки
	D2. Здатність організовувати зберігання продукції бджільництва відповідно до встановлених норм.	D2.1. Ветеринарно-санітарні вимоги щодо зберігання, реалізації та транспортування продукції бджільництва; способи зберігання меду, воскової сировини; способи зберігання продуктів бджільництва згідно технологічних вимог; стандарти та реалізаційні ціни на продукцію бджільництва; способи збереження маточного молочка, бджолої отрути, квіткового пилку та прополісу; технології виробництва продуктів бджільництва на промислових пасіках	D2.1. Організовувати зберігання, реалізації та транспортування продукції бджільництва; способів зберігання продукції бджільництва згідно технологічних вимог	D2.1. Передавати на склад продукцію бджільництва	D2.1. Умови зберігання продукції бджільництва
Предмети та знаряддя праці: Автоматичний міністіл з дозатором, пристрій для дозування, і накачування меду з блатом (зубчастий модуль), відстійник поліпропіленовий з краном, насос-дозатор для розливу меду з підставкою, відстійник для меду з ситом вертикальним з підігрівом					